

Bygda dansar

Vern av immateriell kulturarv i praksis

Sigurd Johan Heide
Marte Frihetsli
Egil Bakka

Norsk senter for folkemusikk og folkedans

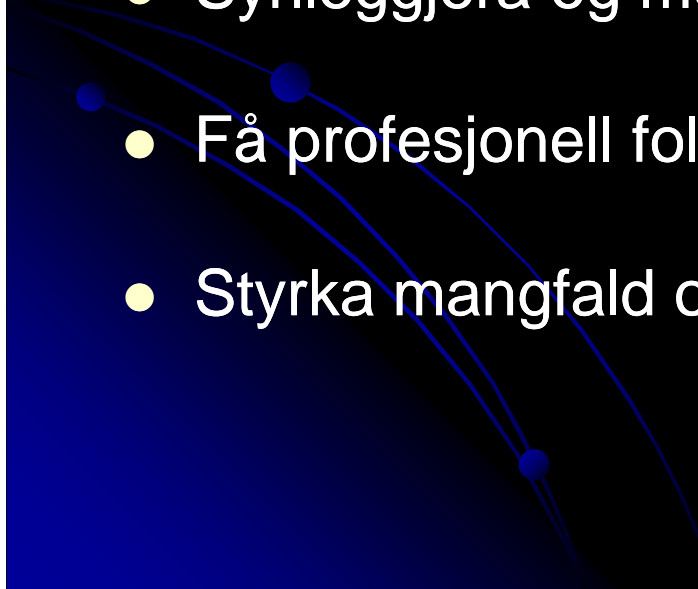
Bygda dansar – strategisk grep

- Prosjektet var eit strategisk grep for å styrka folkedansen
- Nødvendig å innretta seg etter gjeldande kulturpolitikk, og haldningar hos styresmaktene
- Nødvendig å gjera det akseptabelt for folkedansmiljøet
- Nødvendig å kunna få resultat som begge partar såg som viktige

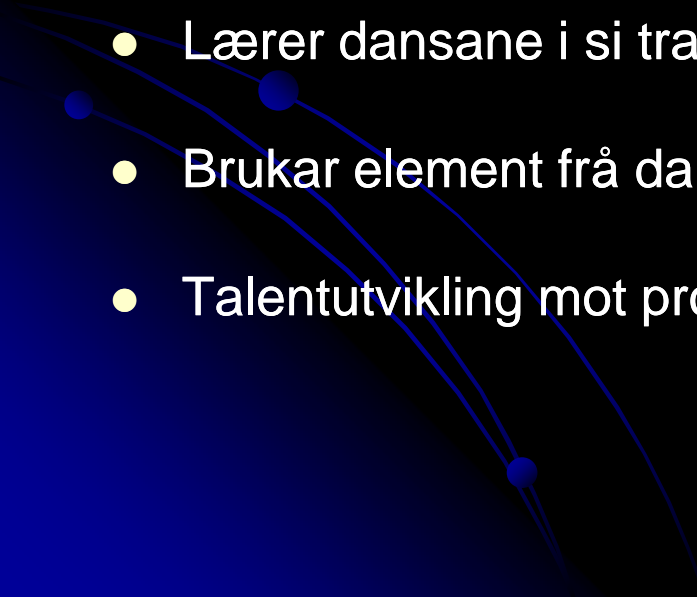
Situasjon ved tusenårsskiftet

- Norsk folkedans er samværsdans!
- Folkedansen taper i skuleverk og kulturliv
- Norsk kulturråd: Vi støttar det synlege og profesjonelle – ikkje amatørar
- Folkedansen burde få eit tydelegare kulturvernperspektiv
- Arnestad: Folkdansarbeidet må fornyast

Mål vi ville nå

- Desentralisert, ikke nasjonalensemble
 - Styrka samværsdansen
 - Styrka lokalmiljøa og kunnskapen der
 - Synleggjera og modernisera arbeidet
 - Få profesjonell folkedans på scena
 - Styrka mangfald og kulturvernperspektiv
-

Resultat: Bygda dansar

- Eit prosjekt som arbeider 3 år i eitt fylke
 - Drive i tett samarbeid mellom nasjonalt fagmiljø og lokalmiljø
 - Rekrutterer ungdom i vidaregåande skule til folkedans
 - Utviklar metodikk og arbeidsmåtar
 - Lærer dansane i si tradisjonelle form og som samværsdans
 - Brukar element frå dansane i teateroppsetjingar
 - Talentutvikling mot profesjonelle dansarar
-

Lokale ressursar

- Unike lokale dansetradisjonar
- Lokale dansarar, instruktørar og spelemenn
- Unge danseførebilete
- Lag og organisasjonar sine arenaer for dansing
- Friviljuge lokale til støttespelarar
- Finansiering frå fylket

Unge førebilete

Dansefest på Torpo, oktober 2009

Matfolk og nattevakter

Lokale instruktørkrefter

Nasjonale ressursar

- Arkivmateriale av dans og musikk
 - Spesialistar på tolking og levandegjering av arkivmateriale
 - Spesialiserte pedagogar
 - Spesialiserte koreografar
 - Profesjonelt administrativt støtteapparat
 - Statleg finansiering
-

Eksempel

- Video av Halling frå Dalsfjorden 3 kutt

- Koreografi

Hovudpoeng

- Å skapa tett, tillitsfull samverknad mellom
- lokale og nasjonale aktørar
- deltakarar, unge førebilete, instruktørar og andre ressurspersonar
- Få lokale og nasjonale ressursar til å spela saman og gi synergieffekt

Bygda dansar-prosjekta

- **Fjordapuls**

- 2001 – 2004

- **Snu nordvest**

- 2004 – 2007

- **Lea de**

- 2007 – 2010

- **Danseru'**

- 2009 – 2012

- Sogn og Fjordane

- Møre og Romsdal

- Oppland

- Buskerud

Planlagde prosjekt

- **Namnlaus**

- 2010 – 2013

- **Namnlaus**

- 2010 – 2013 ?

- **Namnlaus**

- 2012 – 2015 ?

- **Namnlaus**

- **Namnlaus**

- Nord-Trøndelag

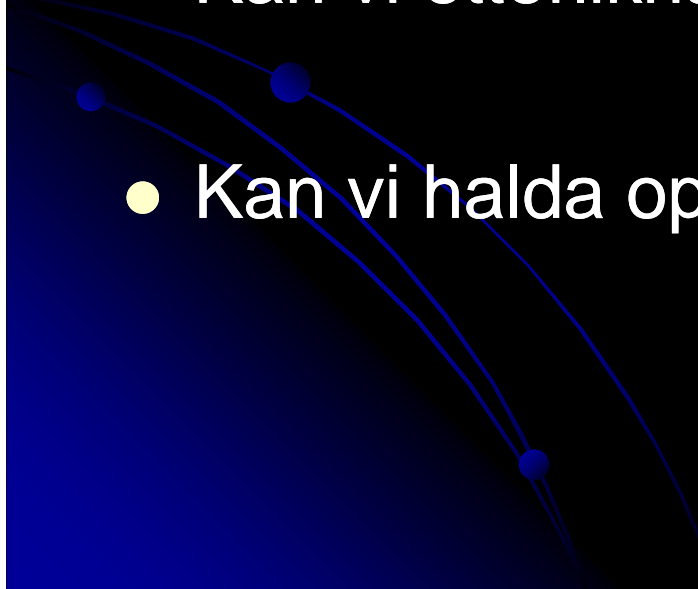
- Rogaland

- Vest-Agder

- Hedmark

- Sør-Trøndelag

Utgangspunkt:

- Korleis vart IKA lært i tradisjonell samanheng?
 - Ulike læringsprosessar gir ulike resultat
 - Kan vi etterlikna tradisjonelle læringsteknikkar?
 - Kan vi halda oppe og føra vidare slike teknikkar?
-

Tradisjonell læring - Dans

- Dansa med folk som kunne
- Såg mange som kunne og hermde slikt dei lika
- Lærde på fest ved å sjå og dansa med dei som kunne
- Langvarige og tilfeldige læringsprosessar
- Vanskeleg å etterlikna tradisjonelle læringsmiljø

Konkrete metodar

- Har med mange som kan på øvingane, til å dansa med deltakarane
- Unge førebilete, vaksne dansarar, meir vekt på å dansa saman enn instruksjon på lokale samlingar
- Brukar lokale musikarar og danseinstruktørar
- Brukar levande musikk
- Når ein brukar instruksjon – vekt på val av metodikk

Instruksjonsmetodikk

- Avanserte instruktører som har analytisk innsikt
- Læring som ikkje analyserer og forklarar
- Vekt på herming og avanserte øvingsmetodar
- Prøver å få elevane til å gripa intuitivt, heller enn analytisk
- Overdriving, omvegar, kortformer

Scenepresentasjon

- Tydeleg skilje mellom tradisjonsformer og koreografi
 - Bruk av folkedans-estetikken sine kroppar
 - Visa at folkedans kan vera kunnskap ein kan bruka også profesjonelt i vår tid
-

Eksempel

